

ОЗНАЙОМЛЕННЯ УЧНІВ З ПРАВИЛАМИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС РОБОТИ У ШВЕЙНІЙ МАЙСТЕРНІ

Коваль К.О.

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка*

Дотримання правил безпеки має вирішальне значення, оскільки швейна майстерня може бути місцем потенційно небезпечних ситуацій, які можуть призвести до серйозних травм та нещасних випадків. У швейній майстерні безпека відіграє надважливу роль. Ознайомлення учнів з правилами безпеки – це важливий крок до успішного та безпечного навчання на уроках трудового навчання та технологій.

Різні аспекти питання безпеки учнів у шкільних навчальних майстернях висвітлені у публікаціях О. Дебре, Д. Вінницької, Л. Гриценко, В. Мороз, О.Пильтяй, О.Титаренко, А. Цини.

Аналіз специфіки роботи на швейній машині дозволив розкрити наступні моменти, які вимагають підвищеного рівня безпеки. Зокрема, неправильне використання швейної машини може призвести до травмування рук. Неправильне використання ножиць або голок може стати причиною порізів та поранень. Навіть невеликий недбалий рух може мати серйозні наслідки. Також, можуть виникнути небезпечні ситуації, пов'язані з електрообладнанням, – коротке замикання чи пожежа внаслідок перевантаження електричних машин або неправильного підключення.

Проаналізувавши Інструкції з охорони праці, техніки безпеки і пожежної безпеки для навчальних закладів України [1], а також публікації, у яких висвітлено методичні аспекти навчання техніці безпеки при роботі на швейному обладнанні [2; 3] ми виокремили наступні особливості ознайомлення учнів з правилами безпеки під час роботи у швейній майстерні.

Тому, перш за все, учням необхідно пояснити, що швейна майстерня – це виключно робоче середовище, де важливо дотримуватися правил безпеки. Вони повинні знати, що обладнання, інструменти та пристосування можуть бути небезпечними, якщо їх використовувати неправильно. Тому, перше знайомство з правилами безпеки – це підґрунтя, на якому буде будуватися вся подальша навчальна робота у майстернях.

У швейній майстерні існують загальні правила безпечної праці, які є обов'язковими для всіх працівників та учнів. Дотримання цих правил допомагає уникнути травм та зберегти безпеку робочого середовища.

Перш за все, кожен учень має отримати дозвіл на використання швейного приладдя та проходити відповідний інструктаж перед початком роботи. Після проведеного інструктажу, прийшовши на урок технологій учні повинні своєчасно зайняти своє робоче місце та обов'язково з собою мати спеціальний одяг та засоби індивідуального захисту, такі як бавовняний фартух, косинка, оскільки це забезпечує їхню безпеку під час виконання різних технологічних процесів. Наприклад, фартух допомагає захистити одяг від бруду та можливих пошкоджень, косинка допомагає тримати волосся, запобігти його застряганню. Наявність діелектричного килимка під педаллю машини, запобігає можливості ураження електричним струмом під час роботи. Працювати за швейними машинами можна тільки з дозволу вчителя, не можна чіпати несправні прилади.

Підтримка чистоти та порядку на робочому місці є не менш важливим аспектом безпеки, а також зручності та ефективності роботи. Залишки матеріалів на робочому столі можуть перешкоджати при виконанні завдань, відволікати, а також створювати ризик потенційних травм. Розташування матеріалів у спеціально призначених коробках допомагає зберігати простір організованим та безпечним. Крім того, сортування матеріалів у коробках допомагає ефективно використовувати час, оскільки швидше знаходити потрібні речі без надмірного розшуку. Така організація простору сприяє підвищенню продуктивності та покращенню якості виконаної роботи.

Під час виконання завдання, учневі необхідно пам'ятати, що сидіти треба на всій поверхні стільця, трохи нахилившись вперед, з правильною позицією спини. Не схилити голову близько до рухомих частин швейної машини. Для забезпечення комфорту та безпеки під час роботи, важливо дотримуватися відстані від очей до виробу у 30-40 см. Це дозволяє уникнути напруги для очей та забезпечує кращий огляд робочої зони без надмірного напруження.

Під час роботи на універсальній промисловій швейній машині, важливо використовувати обидві руки. Деталі виробу слід направляти, утримуючи їх руками, кисті рук розташовувати на платформі перед лапкою. Лікті повинні знаходитися на одному рівні з робочим столом. Це допомагає забезпечити стабільність та точність рухів під час обробки матеріалів і зменшує ризик травм. Безпосередньо, вже перед початком з'єднання деталей виробу важливо витягти шпильки з тканини та помістити у гольницю. Це необхідно для того, щоб уникнути пошкодження машини та матеріалів під час швидкого руху механізмів.

Після завершення роботи необхідно відключити швейну машину від електромережі та прибрати своє робоче місце.

У випадку одержання травми або виявлення несправностей у швейній машині, електропрасці, або в іншому електроприладі, слід негайно повідомити

про це вчителя!

Отже, ознайомлення учнів з правилами безпеки у швейній майстерні є важливим кроком для створення безпечного та продуктивного робочого середовища. Це допоможе учням не лише розвивати свої навички та творчість, а й забезпечити їх безпеку.

Список використаних джерел

1. Інструкції для навчальних закладів України. Інструкції з охорони праці, техніки безпеки і пожежної безпеки. URL: <https://osvita-docs.com/node/138>
2. Мамчур А., Кудря О. Вимоги до організації безпечного робочого місця за спеціалізованим швейним обладнанням. «Охорона праці: Освіта і практика», «Проблеми та перспективи розвитку охорони праці»: Зб. наук. праць Всеукраїнської науково–практичної конференції викладачів та фахівців–практиків та XI Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад’юнктів – Львів: ЛДУ БЖД, 2021. С.157-160. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/16869>
3. Мороз В. Ю. Техніка безпеки під час виготовлення швейних виробів на уроках трудового навчання / В. Ю. Мороз // Безпека життя і діяльності людини: теорія та практика : збірник наук. праць Всеук. наук.-практ. конф., присвяченої Всесвітньому Дню цивільної оборони та Всесвітньому Дню охорони праці. (Полтава, 25–26 квітня 2019 р.) / упоряд., і ред.: В. П. Титаренко, А. М. Хлопов. – Полтава : ПНПУ, 2019. – С. 494-496. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/14738>

ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ЗНАТЬ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ГУРТКОВОЇ РОБОТИ З РАКЕТОМОДЕЛЮВАННЯ

Збронський В.О.

керівник гуртка Полтавського міського центру позашкільної освіти

Актуальність навчання учнів ракетомоделюванню постійно зростає, оскільки ця дисципліна поєднує у собі практичні заняття з фізики, математики та інженерії, сприяючи формуванню комплексного наукового мислення та вирішенню реальних інженерних завдань. Заняття ракетомоделюванням допомагають учням краще зрозуміти закони механіки, аеродинаміки та матеріалознавства через реальний досвід конструювання та запуску моделей ракет. Це сприяє не тільки поглибленню теоретичних знань, але й розвитку технічних умінь, критичного мислення та здатності до інновацій.

Освіта в галузі ракетомоделювання також стимулює інтерес до STEM-